

Fistula Ani

Wat is een Fistula Ani?	2
Wat is de oorzaak?	2
Wat voor klachten geeft een peri-anale fistel?	3
Zijn er extra onderzoeken nodig?	3
Wat zijn de behandelingsmogelijkheden?	3
Mogelijke complicaties van de operatieve behandeling	4
Na de behandeling	4
De operatie	5

Uw specialist heeft bij u een fistula ani geconstateerd. In deze folder staat een overzicht van de klachten, de oorzaak van een peri-anale fistel en de behandelingsmogelijkheden. Het is goed u te realiseren dat een aandoening voor iedereen weer anders kan zijn.

Wat is een Fistula Ani?

Een fistula ani wordt ook wel een anus fistel genoemd. Dit is een onnatuurlijke verbinding (buisje) tussen de endeldarm en de huid bij de anus. De fistel ontstaat meestal door een ontsteking in een anaalkliertje. Deze kliertjes zitten vlak voor de anus en dienen bij de mens nergens voor. Bij een ontsteking in een kliertje kan er een abces ontstaan. Een abces is een ophoping van pus. Dit abces kan doorbreken naar de huid. Zo ontstaat er een verbinding tussen de endeldarm en de huid bij de anus. De fistelgang kan een rechtstreeks verloop hebben naar de endeldarm, maar kan ook heel gecompliceerd verlopen. Bijvoorbeeld kronkelig en met zijvertakkingen, of door de sluitspier heen. Het kan dus zijn, dat een fistelopening bij de rechterbil een inwendige verbinding heeft met de linkerkant van de endeldarm. Doordat de druk in de endeldarm vaak hoger is dan er buiten, wordt er steeds ontlasting in de fistel gedrukt. Dit zorgt voor steeds terugkerende ontstekingen. Een fistel geneest haast nooit vanzelf, meestal is er een operatie voor nodig.

Wat is de oorzaak?

Waarom deze aandoening bij de ene mens wel en bij de ander niet voorkomt, is niet bekend. Het is niet duidelijk of het te maken heeft met een bepaald stoelgangpatroon.

Wat voor klachten geeft een peri-anale fistel?

Een peri-anale fistel veroorzaakt meestal verontreiniging. Er komt regelmatig vuil of vocht uit. Ook kan er af en toe een abces ontstaan, die zich via de fistel ontlast.

Zijn er extra onderzoeken nodig?

Meestal zijn de klachten en de bevindingen bij onderzoek duidelijk genoeg om de diagnose te kunnen stellen. Nader onderzoek is meestal niet nodig. In zeldzame gevallen kan een peri-anale fistel een uiting zijn van een darmziekte. Uw klachten en de bevindingen bij het lichamelijk onderzoek kunnen hier al op wijzen. In dat geval is er wel nader onderzoek nodig. Dit in de vorm van darmfoto's en een kijkonderzoek in de darm (endoscopie). Daarmee kan de ernst van de darmziekte worden vastgesteld.

Wat zijn de behandelingsmogelijkheden?

Er is eigenlijk maar één afdoende behandelingsmogelijkheid en dat is een chirurgische behandeling. Hiervoor moet u meestal kortdurend worden opgenomen. Tijdens de operatie wordt het verloop van de fistelgang vastgesteld en wordt de fistelgang helemaal opengelegd. Wanneer de fistel door het onderste deel van de sluitspier van de anus verloopt - en dat is vaak het geval - wordt ook dit deel van de sluitspier geopend. Er blijft genoeg sluitspierweefsel over om incontinentie te voorkomen.

Bij gecompliceerde fistels kan een andere operatieprocedure nodig zijn. De arts zal in dat geval die andere procedure met u bespreken.

Mogelijke complicaties van de operatieve behandeling

Geen enkele operatie is zonder risico's. Zo zijn er ook bij deze operatie de normale risico's op complicaties, zoals trombose, nabloeding en wondinfectie. De ingrepen vinden plaats in een bloedvatrijk gebied (de anus) en de wond wordt opengelaten. Daarom kan na de behandeling wat bloedverlies optreden. De kans op wondinfectie is nauwelijks aanwezig, omdat de wonden helemaal worden opengelaten.

Bij deze ingrepen wordt geopereerd vlakbij de sluitspier van de anus. De vraag doet zich daarom voor of dit incontinentie kan opleveren. Onder continentie van de anus verstaan we het vermogen om lucht (winden), vocht (slijm, diarree) en ontlasting onder controle te houden. In het begin kan er zeker sprake zijn van enig verlies van controle van de sluitspier. Met name bij winden, maar mogelijk ook op vocht. Zeker omdat de wonden open zijn. Dit betekent dat wanneer men een windje of wat vocht voelt aankomen, men de sluitspier bewust moet aanspannen. Voorheen ging dat moeiteloos en bijna onbewust. Men moet dus de continentie wat meer bewust gaan beheersen. Meestal is dit van tijdelijke aard. Helaas kan in een klein aantal gevallen het verlies van deze controle blijvend zijn. Vooral het verlies van vocht (verlies van anaal slijm met of zonder ontlastingsvezels, soiling genoemd) kan hinderlijk zijn.

Na de behandeling

Omdat de wonden worden opengelaten, bestaat er zeker wat ongemak. Net na de operatie zijn er zeker ook pijnklachten. Na behandeling is het wondgebied bij de anus bedekt met een gaasje of een maandverband. Het wondgebied moet regelmatig worden schoongespoeld. Vooral na de stoelgang, maar ook tussendoor. Twee à drie keer per dag is voldoende. Met de douche kunt u het gebied

gemakkelijk schoon spoelen, eventueel na een zitbadje met wat zout of zeep (zoals Biotex groen of Badedas). Bij pijn is het innemen van een eenvoudige pijnstiller (Paracetamol) meestal voldoende. Na de ingreep moet de stoelgang zacht gehouden worden. Hiervoor krijgt u zonodig een recept mee naar huis.

Deze informatie werd samengesteld met medewerking van de Commissie Voorlichting van de Nederlandse Vereniging voor Heelkunde.

De operatie

Acuut: Dit is nodig bij een abces. Onder plaatselijke verdoving wordt een snede gemaakt in het abces. Zo kan de inhoud goed weg en de abcesholte kan worden schoongespoeld.

5

Op afspraak: Bij de chronische ontsteking wordt eerst de verdoving plaatselijk of algemeen toegediend. Het gebied met zweetklieren die nog ontstoken zijn of ontstoken geweest zijn, wordt uitgesneden. Afhankelijk van de mate van ontsteking en uw specifieke situatie wordt de wond deels gesloten met enige hechtingen of de wond wordt geheel open gelaten. Meestal wordt de wond niet helemaal dichtgemaakt. Zo wordt voorkomen dat bacteriën onder de huid worden ingesloten en een nieuwe ontsteking veroorzaken. Een nadeel van deze 'open wond' behandeling is dat het litteken uiteindelijk wat minder fraai kan zijn.